

Bombardiranje nemških mest - Darlan gospodar Francije

Angleški in ruski napadi se množe

Angleži so napadli ob belem dnevu največje porensko mesto Cologne. — Rusi v četrtič bombardirali Berlin. — Čimbolj se umika poletje in se daljšajo noči, hujši zračni napadi se obetajo.

London, Anglija. — Angleški bombniki so včeraj izvršili državni napad na porensko mesto Cologne in vso tamošnjo industrijsko okolico. Vprizarjati zračne napade po dnevu je zelo rizikantna reč, ker letala nudijo izborni cilj protiletalskim baterijam, ki pošiljajo v zrak proti letalom nevarne šrapnele, ki so urejene in navite, da se v gotovi višini razstrele in jekleni drobci se razpršijo na daleč. Toda drzni Angleži so kljub temu z velikim številom bombnikov napadli Porenje in najbolj občutno je bilo prizadeto mesto Cologne, ki je najvažnejše industrijsko mesto v Porenju, kjer obratuje glavna nemška vojna industrija. Mesto samo šteje do blizu 800.000 prebivalcev in je nekoliko manjše od mesta Clevelanda. To mesto so Angleži bombardirali v tej vojni gotovo že več kakor sto krat.

Ob istem času so angleški bombniki bombardirali druge kraje v Porenju in skoro vsa francoska obalna pristanišča v Atlantiku.

Iz Moskve prihaja poročilo, da so bili sinoči ruski bombniki že v četrtič nad Berlinom. Berlinska radio postaja je sinoči na hitro menjala oddajati. Jutranje poročilo pa omenja, da so bili nad mestom in predmestji zopet ruska letala. Ne omenja pa nemško poročilo o kaki škodi. Vendar se domneva, da povzročena škoda mora biti precejšnja, ker požari, ki so jih znetile bombe so trajali celo noč.

Angleški letalci so sinoči napadli tudi več italijanskih mest v Kalabriji, na koncu zapadne dela italijanskega poluotoka.

Po privatnih vesteh iz Nemčije se zaznava, da se Nemci vznemirjeno čudijo, kako je mogoče, da Anglija še vedno vstaja in napada Nemčijo, ko je nazijska propaganda dopovedala, da bo konec Anglije še lani. Čezdalje bolj spoznavajo, da jih vlada farba in vleče za nos in da gre vsa nazijska mašina proti žalostnemu koncu.

JAPONCI UVAJAJO VOJNI RED

Tokio, Japonska. — Japonska vlada je objavila navedbe mobilizacijskega zakona, ki postavlja vso trgovino in ves promet v deželi na podlago vojnega reda. Vojno ministerstvo ima polno moč spreminjati raznovrstni trgovinski in prometni red v deželi po svoji mili volji, kakor to zahtevajo interesi vojske. Zopet znane, da Japonci se resno pripravljajo za vojno.

SRDIT ODPOR RUSOV

Rusi zanikajo nemška poročila o uspehih. — Padec Smolenska še ni jasn.

Moskva, Rusija. — Rusko poročilo pravi, da se Rusi srdito upirajo nemškemu obkroževanju pri Leningradu, kakor tudi na jugu okrog Kijeva v Ukrajini. Obenem pravi rusko poročilo, da Rusi so še vedno gospodarji nad cesto in progom med Smolenskom in Moskvo. Tudi odločitev pri Korostenu, 80 milj severovzhodno od Kijeva še ni izvojevana, da si srditi boji nadaljujejo. Guerilska vojna v zaledju nemških armad je tako silna, da Nemci ne morejo naprej.

Nemci so vrgli na ukrajinsko fronto nad 1 milijon mož ojačen po prvih dveh ofenzivah, kar kaže, da so morali doživeti v tem kraju strahovite izgube.

TRGOVSKA POGAJANJA MED NEMCI IN TURKI ODLOŽENA

Ankara, Turčija. — Nemški trgovski zastopniki, ki so prišli zadnji teden z vladnim nemškim naročilom, da skušajo skleniti s Turčijo velike trgovske dogovore, da bi z njimi navezali Turčijo na Nemčijo, so dobili iz Berlina poziv, da se naj vrnejo domov. Pogajanja so odložena za nedoločen čas, menda vsaj toliko časa, dokler bodo Nemci zaposleni z Rusijo na vzhodni fronti, kar pomeni, da še precej časa. Nemci so nameravali dati Turkom za kakih 150 milijonov dolarjev businessa, omenja poročilo.

POLOVICO VPOKLICAN-CEV NESPOSOBNIH ZA VOJAŠKO SLUŽBO

Washington, D. C. — Uradno poročilo omenja, da je skoro polovico vpoklicanih nabornikov za vojno službo izvrženih radi fizičnih in mentalnih nedostatkov. Vojaški zdravniki izjavljajo, da je to sramota za deželo, katera pravi, da ima najvišji življenjski standard življenja, najboljši vzgojevalni sistem in najboljšo zdravstveno oskrbo na svetu. V zadnji vojni je bilo eno tretjino izvrženih, zdaj pa skoro polovico.

ZADRUŽNI MLIN POGOREL

McHenry, Ill. — Tu je pogorel zadržni farmerski mlin zadnji ponedeljek večer, v kateri je udarilo v nevihti. Mlin je pogorel do tal in vsa oprema.

RUSI APELIRAJO ZA POMOC NA VSE SLOVANE

Stockholm, Švedska. — Iz Finske poročajo, da so včeraj iz Moskve oddajali radio apel na vse slovanske narode in ljudstva, da naj pomagajo Rusiji. Apel je oddajala vseslovanska konferenca, ki je pričela z zborovanjem v Moskvi te dni. Govor je omenjal nevarnost nordijskih zavojevalcev, če zmagajo, ker ti groze z iztrebljenjem slovanskega upliva. Boljševizma ali tretje internacionale se v govorih ni omenjalo. Apel je bil naslovljen tudi na slovanske grupe v Zdr. državah, da naj urgirajo nadaljno pomoč Rusiji in da naj javno demonstrirajo proti Nemčiji kot sovražnici slovanskih narodov. Veliki Rusiji bi se dalo marsikaj očitati, kar je v tem oziru zagrešila zadnjih par let. Ampak kar je bilo je bilo, zdaj je treba gledati le na vsak žarek upanja za slovanstvo. Pozno se prebujajo, ampak glavno je, da se vsaj malce prebujajo zaspani Slovani.

SPREMEMBO V TURŠKI VLADI PRIČAKUJEJO

Ankara, Turčija. — V turških političnih krogih se napoveduje, da pride do večjih sprememb v turški vladi. Sedanjí zunanji minister Sucru Saracoglu bo najbrže prihodnji turški ministrijski predsednik. Tefvik Rustu, dosedanjí poslanik v Londonu pa je na listi, da postane zunanji minister Turčije. Poročila omenjajo, da politične stranke zahtevajo, da pride mlajša kri na važna mesta v vladi. V resnici pa tolmačijo to spremembo, da so turške politične stranke nezadovoljne s sedanjo vlado, ki na vseh koncih popušča Nemcem. Političen odpor je skoro sličen, kakor je bil v Jugoslaviji proti prejšnji vladi.

25.000 DEL IN SLUŽB NA RAZPOLAGO

Chicago, Ill. — Frank J. Graves, državni nadzornik zaposlovalnega urada objavila poročilo, da je v Chicagi in okoliči na razpolago 25.000 raznih služb in del, za katere ni mogoče dobiti primernih moči. To so izkušeni "tool-makers", učenci za strojništvo, drugi raznovrstni izkušeni mehaniki, izkušeni pisarniški delavci, stenografi, tipkarice, klerki, itd. To je prvič po depresiji, da je več služb kot delavcev.

KANADSKI NAČELNIK MORNARICE V LONDONU

London, Anglija. — L. Mac Donald, kanadski mornariški minister je te dni na tajnem posvetu v Londonu. Vrše se obsežna posvetovanja glede sodelovanja kanadske mornarice v Pacifiku. Kanada gradi veliko število rušilec in nad 1 milijon trgovske mornarice za Anglijo. Ustanovile se pa bodo v Pacifiku nadaljne ladjedelnice, ker pričakujejo se veliki dogodki v Pacifiku v kratkem.

Starček Petain se udal pritisku

Posvet četvorice v Vichy je sprejel zaključek, da se izroči podpredsedniku francoske vlade admiralu Darlanu notranjo in zunanjo državno upravo. — Obramba zapadne Afrike kočljiva zadeva.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — Nemško sodišče je sodilo zadnji ponedeljek 350 oseb, ki so bile obtožene nelegalnega trgovstva in oderutva v teh vojnihi časih. Ernest Albig, ki je bil obtožen visokih ponaredb pri naročilih raznega provianta je bil obsojen na smrt. Drugi so prejeli nižje in višje kazni.

Bangkok, Thailand. — En italijanski in en nemški parnik sta tajno odplula prednočim iz siamske luke blizu Bangkoka, kjer sta bila pridržana po siamski oblasti že od začetka vojne, kamor sta se zatekla pred zasledujočimi angleškimi ladjami. Parnika sta pobegnili najbrže v kako indokineško luko, katera dežela je sedaj po japonsko zaščito.

Quito, Ecuador. — Poročila omenjajo, da so zopet izbruhnile sovražnosti med ecuadorskimi in peruanskimi četami v Zapotillo okrožju, za katero ozemlje vlada spor med obema deželama. Sovražnosti so bile za par tednov ustavljene na predlog Argentine in Zdr. držav.

London, Anglija. — Delavski minister Ernest Bevin je objavil te dni poročilo svojega urada in omenja, da je bilo tekom meseca julija 1941. popolnoma nezaposlenih delavcev v Angliji 277.280. Poročilo omenja, da je med temi mnogo takih, ki so nezaposeljeni.

Japonsko svarilo Ameriki in Angliji

Tokio, Japonska. — Glasilo japonske vojske kliče dnevniki "Kokumin" je objavil včeraj proti Ameriki in Angliji svareč uvodnik, izjavljajoč, da vsak nadaljni pritisk od strani Amerike in Anglije zna roditi najslabšo situacijo in da Japonska se ne bo menila za nobeno prigovarjanje, ampak bo šla naprej za svojim ciljem na Daljnem vzhodu. Članek omenja, da japonsko stališče je začrtano ob miroljubnih linijah in nima agresivnega namena. (Japonska je nedolžen jagenček, ki mu nagajate Amerika in Anglija! (Op. ured.) S posebnim gnjevom se jezi na Angleže in dolži te, da se prizadevajo, da bi zanetili med Zdr. državami in Japonci spor.

Zastopnik informativnega urada v kabinetu Koh Ishii, je izrazil zaskrbljenost nad pošiljanjem orožja in municije iz Ameriki v Rusijo. Pravi, Ja-

Vichy, Francija. — Sinoči je objavil uradni tiskovni urad Petainove vlade v Vichy nekatere zaključke posveta, ki se je vršil zadnje dni med maršalom Petainom kot predsednikom vlade, admiralom Darlanom podpredsednikom vlade, prokonzulom Weygandom in vojnim ministrom generalom Huntzigerjem. Eden izmed glavnih zaključkov je, da je posvetovanje zaključilo, da se izroči notranja in zunanja državna uprava v roke podpredsedniku vlade Darlanu, ki je s tem postal skoro neomejen vladar Francije.

Da je prišlo do tega pripisujejo zunanji opazovalci zaslugi pritisku iz Berlina. Hitlerjev osební zastopnik in poslanik za Francijo znani Abetz, je že tedne in tedne pritiskal v vichyško vlado, da mora napraviti temeljite spremembe v kabinetu in da se mora dati več pravic Darlanu, kateremu edino je mogoče od strani Nemcev kaj zaupati. Ta pritisk je zdaj uspel. Stari Petain se je udal.

Najkočljivejša zadeva je obramba zapadne obale Afrike. Dakar se ima utrditi in nastopiti se mora proti generalu de Gaulle. Ker je Darlan Hitlerjev ljubljeneec in je že prejel obljubil popolno sodelovanje z Nemčijo, bo ta Dakar prej ali slej izročil Nemcem. Tu pa se bodo srečali interesi Anglije in Amerike z nazijskim prodiranjem na Atlantik. Kaj bo sledilo temu, bi bilo zanimivo vedeti.

Angleški poslanik Craigie v Tokio, je včeraj konferiral z zunanjim ministrom uro in pol in dokazoval resnost položaja, ako bo Japonska silila v Siam. Senator George iz Georgije, ki je najstarejši član odbora za zunanje zadeve, je izjavil včeraj, da je popolnoma možno, da bodo Zdr. države popolnoma prekinile vsake trgovske zveze z Japonsko, ako napravi le še kak korak v južnem Pacifiku.

Tako gredo prerokanja z Japonci naprej in razmere postajajo bolj in bolj napete. Ameriška pomoč Rusiji je baje na potu. Kaj bodo storili Japonci je uganka. Če jo bodo skušali prestreči, bo sigurno spopad.

Iz stare domovine

Vojaški governer Srbije, nemški general Von Schroeder, je po težki nesreči izdihnil v beogradski bolnišnici. — Na Hrvaškem obešajo sumljive osebe. — Razne druge zapoznele vesti iz domovine.

Nekaj vesti iz "Jugoslovanskega Kurirja"

Berlin, 28. julija. — (JK). — Vojaški poveljnik v krajih Jugoslavije, ki jih je zasedla Nemčija, torej poveljnik Srbije, je preminil dne 28. t. m. v neki belgrajski bolnišnici po težki nesreči. — Samo dva dni kasneje, t. j. 30. julija, javlja zopet iz Berlina agencija DNB, da je Schroeder umrl v letalski nesreči, ki se je pripetila ob spuščanju na belgrajskem letališču. Če je to tudi res, potem dokazuje ustrelitev "mnogih ljudi" na isti dan dovolj jasno, da je njegovo mistrično smrt povzročila prejkone sabotaža na letališču — 28. julija!

Berlin, 30. julija. — (JK). — Uradna nemška agencija DNB je naznanila danes, da je bil kot naslednik umrlega gen. Von Schroederja postavljen za guvernerja Srbije nemški letalski general Danckelmann.

Včeraj je novi vojaški guverner Srbije odredil za Belgrad in okolico poostreno obredno stanje.

London, 12. julija. — (JK). — V zvezi s podpisanim sporazumom vlade Velike Britanije in vlade Sovjetske Rusije, s katero se obvezujeta na vsestransko sodelovanje in medsebojno pomoč v vojni proti Nemčiji, ter da ne bo nobena od njih brez znanja in privolenja druge sklepala premirja, niti miru v tej vojski, — dal je danes predsed. Jugoslov. vlade v pregnanstvu, gen. g. Dušan T. Simović, uradno izjavo o stališču jugoslov. vlade, ter povdaril da je že v svojem govoru po radijo dne 27. junija izjavil, da je stališče jugoslov. vlade proti Rusiji popolnoma enako stališču Vel. Britanije. Od sedaj naprej se tudi Jugoslavija smatra za vojno tovarišico Sovj. Rusije. Poleg ostalega je dobesedno rekel, da se njegova vlada . . . popolnoma strinja s stališčem, katerega je zavzela vlada Vel. Britanije napram vojni, ki jo je Nemčija vsilila Sovjetski Rusiji Jugoslovanska vlada se bo v vsemu držala istih načel in stališč.

Berlin, 11. julija. — (JK). — Sinoči je po tukajšnjem radijo objavila nemška DNB agencija novico zagrebškega radija, da je po rešitvi hrvaškega ministristva notranjih zadev, bilo obešenih deset oseb, o katerih je hrvaško ministristvo notranjih zadev trdilo, da so baje nekaki komunistički voditelji in katere je obtoževalo edino le iz sumnje, da so bili v zaroti za umor nekoga žandarja. V poročilu se ne pravi, da li je ta "žandar" poveljnik straže "poglavnika" Paveliča, "stotnik" Mijo Bačić, katerega so četnici poslali Bogu na račun dne 3. julija,

nekje v Bosni, ali je to kaki drugi žandar. Toda sodeči po številu obešenih, moral je ta žandar biti zelo — ugledni redar.

Nizek odstotek jetike v Ljubljani

Za presojo zdravstvenega stanja večjega mesta je važna umrljivost za jetiko. V letu 1940. jih je umrlo zaradi jetike v Ljubljani le 7.05 na 1000 prebivalcev. Na to nizko število smo lahko ponosni in moramo v tem pogledu Ljubljano prištevati men najbolj zdrava mesta na svetu.

Domacinov je lani umrlo za jetiko 62. Kakor je iz poročila razvidno, je jetika zahtevala največ žrtve v starosti med 15. in 20., ter 30. in 40. letom. Največ so umirali za jetiko delavci in uradniki. Protijetični dispanzer je izvršil lani 9759 pregledov. Rentgenoloških pregledov je bilo 4701. Dispanzerske sestre so izvršile 301 obisk na domu.

Zalostna in porazna je statistika spolnih bolezni. Številke pri spolnih boleznih gredo v stotine. Za to zalostno dejstvo nosijo največ krivde neurejene socialne razmere, slaba vzgoja, propadanje družin, nezmožnost mladih ljudi, da bi si ustvarili družinsko življenje itd.

Znorela ker je bil umorjen njen mož

Pred sodiščem v Kraljevu se je zagovarjala Marina Spasojević, ki je s pomočjo svoje hčere Milislave umorila svojega zeta. Marina, ki je bila zelo oblastna, je hotela brezporojno sama voditi gospodarstvo svojega zeta. Ker pa zet Aleksander ni hotel izročiti vodstva gospodarstva, ga je začela Marina sovražit. Dolg časa je prigovarjala svoji hčeri Milislavi, ki je svojega moža zelo ljubila in živila složno in v najlepšem soglasju s svojim možem. Končno je podlegla materinim prigovarjanjem in nazadnje sta obe zeta ubili, ko je spal. Po umoru je Milislava začela peči vest. Njena ljubezen do rajnega je spet oživela in je reva toliko trpela, da se ji je nazadnje omračil um ter so jo morali oddati v umobolnico. Njena mati, tašča umorjenega, je pa bila obsojena na 20 let ječe.

Vcerkvi okradena

V franciskanski cerkvi v Mariboru je neznan osebna ukradla zlato zapestnico in zlato verižico iz ročne torbice učiteljice Franciske Bašl. Tatvina se je zgodila tako, da je učiteljica med molitvijo položila ročno torbico kraj sebe. Njeno zbranstvo v molitvi je tatinski zlikovec izrabil sebi v prid in pobral iz torbice omenjeno zlatenino.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, posebnikov in dnevor po praznikih.

Izdaja in tiska: **EDINOST PUBLISHING CO.**
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by: **EDINOST PUBLISHING CO.**
Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Naročnina	Subscription
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanada in Evropo: \$6.00	Chicago, Canada and Europe: \$6.00
Za celo leto 3.00	For one year 3.00
Za pol leta 1.75	For half a year 1.75
Za četrt leta .75	For three months .75
Poštomatna številka 3c	Single copy 3c

Dopolni važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldna. — Na dopise brez podpisov se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Zlati jubilej slovenske župnije sv. Jožefa v Jolietu

Letos praznuje pionirska slovenska župnija sv. Jožefa v Jolietu petdesetletnico svojega začetka in ustanovitve. Zanimiv dogodek za vso ameriško Slovenijo je to. Leto 1891 je za ameriško Slovenijo važno zgodovinsko leto. V tem letu so ameriški Slovenci dobili svoj prvi slovenski list "Amerikanski Slovenec", v katerem čitate te vrstice. In istega leta so ustanovili slovenski pionirji v Jolietu svojo lastno slovensko župnijo sv. Jožefa. Kar dva tako važna dogodka v enem in istem letu. In letos obe te pionirske slovenske ustanove praznujete svoj zlati jubilej — petdesetletnico.

Kdo bi se ne veselil takih dogodkov? Vsak Slovenec se jih mora, ki ima še kaj slovenskega srca in slovenske duše v sebi. Oni slovenski pionirji, ki so že odšli v večnost in imajo zasluge pri tem delu, se gotovo z največjim veseljem ozirajo iz večnosti na ta dobra dela, pri katerih so sodelovali v svojem življenju tu na zemlji. Veseli se jih vsak še živč Slovenec, ko vidi, da je slovensko delo v tej novi domovini napredovalo in uspelo.

Na mestu je, da v vseh Slovincem v Jolietu, ki slavijo letos zlati jubilej svoje župnije vsi ameriški Slovenci iskreno in pristrčno čestitamo, tako njihovim voditeljem, kakor vsem našim ljudem, ki so tako požrtvovalno in navdušeno sledili svojim vzornim voditeljem in dosegli z njimi vred tako sijajne uspehe. Mnogi Slovenci vsako leto mnogo potujejo. Večina ima avtomobile, ali pridejo k prijateljem in gredo na potovanje, na obiske po raznih naselbinah in krajih. Zakaj ne bi Slovenci iz drugih krajev, ki potujejo mimo ali blizu Jolietu ne obiskali v tem jubilejnem letu pionirske slovenske naselbine v Jolietu. Tam boste videli veliko impozantno slovensko cerkev sv. Jožefa, ki letos slavi svoj zlati jubilej. Tam boste videli krasen impozanten slovenski park in slovensko pokopališče sv. Jožefa na hribu, kjer spi in počiva toliko slovenskih pionirjev iz Jolietu in drugih krajev. Počasti vsak vsaj s skromnim obiskom pokojne slovenske pionirje, katerim ameriška Slovenija mnogo dolguje.

Slovensko naselbino so nazivali že naši pionirji za slovenski Rim v Ameriki. Razlog v tem je, ker je nastala tu v pionirskih letih slovenskega življenja v Ameriki največja in najmočnejša slovenska župnija v Ameriki. To je odlično priznanje, na katerega morejo biti vrli Jolietčani vsikdar ponosni. Poleg največje slovenske župnije, pozneje tudi največje in najlepše slovenske cerkve v Ameriki, so Slovenci v Jolietu tudi ustanovili prvo slovensko podporno bratsko organizacijo K. S. K. Jednoto. Vse to ogromno delo jim daje vse prvenstvo na polju slovenskega katoliškega življenja v Ameriki. Zato je naziv "Slovenski Rim" na mestu, ki jim gre po vsej pravici radi velikih zaslug za katolištvo in slovenstvo med nami.

Zgodovinski podatki slovenske župnije v Jolietu kažejo, da se je pričelo zanimanje za slovensko župnijo že v letih 1889 in 1890. V letu 1891 pa je prišlo do uresničenja teh želja. Preč. g. pokojni John Solnce, ki je do tedaj hodil versko oskrbovat Slovence v Jolietu iz Minnesote, je šel v staro domovino in je pripeljal seboj gorečega in navdušenega duhovnika preč. g. Frančiška Šušteršiča, ki je dospel v Joliet 12. maja 1891. Takoj nato se je začelo z delom za lastno župnijo. Prvi letnik "Amer. Slovenca" kaže v svojih poročilih iz Jolietu, da je bilo tisto leto cela vrsta raznih slavnosti v Jolietu. Dne 19. julija 1891 so že položili in blagoslovili vogelni kamen slovenski cerkvi sv. Jožefa. Udeležba je bila velikanska, pravi poročilo. Sodelovali so Čehi, Hrvati, Poljaki in Nemci iz domačega kraja in drugih krajev. Dne 18. oktobra istega leta pa so blagoslovili na slovesen način novo slovensko cerkev sv. Jožefa. Poročila zopet omenjajo številno udeležbo. Zato, ko čitamo letos, da bodo imeli več slavnosti in nekaj so jih že imeli za proslavo zlatega jubileja župnije sv. Jožefa, je to čisto v skladu in prav. S tem je tudi dana zunanjim ljudem prilika, da ob eni ali drugi slavnosti posetijo letos slovenski Joliet in se vsaj za par ur poveše s Slovenci v Jolietu ob proslavi zlatega jubileja njihove odlične in

ugledne slovenske župnije sv. Jožefa.

Ko je "Am. Slovenec" obhajal svoj zlati jubilej in ga obhaja v tem letu smo zapisali, da zlati jubileji niso vsak dan. Srečen je, kdor ga doživi. Veliko veselje je za vsak narod, če njegove ustanove uspevajo in doživijo slavne obletnice, med katerimi je baš zlati jubilej nekaj posebnega. Kdo naj se slovenskih zlatih jubilejev veseli, če se jih mi Slovenci ne bomo? Hud očitek bi zaslužili, če bi ob takih prilikah zanimanja ne pokazali. Zato pa Slovenci, pa naj se nahajamo kjerkoli po tej široki in veliki Ameriki, veselimo se letos zlatega jubileja slovenske župnije sv. Jožefa v Jolietu. Slovenska naselbina v Jolietu je bila tekom zadnjih petdeset let in je še tisto središče za Ameriško Slovenijo, iz katere je prihajalo mnogo pobude za katolištvo in slovenstvo med nami. Naj to slovensko središče živi krepko naprej, še dolgo dolgo, dokler bo kaj slovenske krvi v Ameriki!

Slovenski Joliet, iskrene čestitke k tvojemu zlatemu jubileju! Bog živi slovensko župnijo sv. Jožefa v Jolietu in Bog živi vse vrle jolietске Slovence!

PROSLAVA ZATEGA JUBILEJA MESTA BARBERTON

Barberton, O.

Jubilejno proslavo, 50 letnico našega mesta, smo slavili Slovenci nad vse druge narodnosti. Saj smo Slovenci tudi zmagali in dobili svojo kraljico v osebi Miss Margaret Okolish, ki je hčerka ugledne in požrtvovalne slovenske družine, katerim naj bo na tem mestu izrečena vsa čast. — Kako smo se vsi veselili, ko je zmaga naša rojkinja. Pa, saj smo tudi vsi Slovenci skupno delali za večji in lepši uspeh teh jubilejnih proslav. Zato naj tukaj sledi uradno poročilo o proslavi, ki ga je izdal tajnik odbora teh jubilejnih proslav, ki se glasi:

V oficijalnem programu, katerega je izdal v obliki brošure odbor slavnosti 50 letnice mesta Barberton, se poroča tudi, da so se pripravile za slavnost vršile skoro eno leto. Ker je bila ta slavnost zelo važna tudi za nas Slovence in ker smo pri tej slovensosti tudi mi Slovenci bili nemalo aktivni, in ker je bila ta slavnost zelo važna zgodovinski dogodek našega naroda tukaj, se mi vidi potrebno, podati tukaj bolj podrobno poročilo. V prej rečenem programu za to slavnost vidimo tudi Slovence in sicer sledeče: Vincent Lauter, predsednik; Anton Okolish, tajnik; Louis Arko, blagajnik; Louis Trenta, in Antonija Moze in Jennie Okolish.

Slovenci smo skupno z drugimi imeli v ta namen seje v poslopiju Barberton Chamber of Commerce. Značilno in vse hvalno vredno dejstvo pri tem je to, da so ob tej priliki nastopili Slovenci tukaj skupno. V to svrhu se je sklicala seja zastopnikov vseh slovenskih organizacij v našem mestu; podpornih, kulturnih, zabavnih in verskih. Vseh skupaj dvaindvajset. Slovenci smo bili toraj zastopani kot narod in ne po posameznih organizacijah. Na eni izmed naših sej, se je nominiralo štiri naša dekleta za Miss Barberton in obenem za kraljico proslave. Izvoljena je bila po rečenih zastopnikih za kandidatino Miss Margaret Okolish, učenka tukajšnje višje šole, stara 16 let. Dru-

ge kandidatije za to častno mesto so bile, in to poročam zato, da se vidi kako hudo kompeticijo da smo imeli, so bila dekleta od: Women of Moose & Loyal Order of Moose, Hungarian Groups, Ladies Auxiliary of F. O. E. No. 562, Citizens Hospital-Nurses Home, Theta Rho Girls and Odd Fellows, Dames of Malta, Liedertafel, Sun Rubber Co., C. I. O., Daughters of America-Barberton Council in od Elks. Pred tekmo nam je bilo povedano, da tista dekle, v katero namen bode prodanih največ vstopninskih tiketov in katere bo dobila največje število glasov, potem glasovnic priobčenih v tukajšnjih časopisih in potom glasovnic, katere so se dobile v prodajalnah, bo imenovana za Miss Barberton in obenem tudi za kraljico proslave. Tista pa, katere dobi za njo največje število glasov, pa bo imenovana za Miss Columbia. Druge kandidatije, z manjšim številom glasov, pa bodo dvorjanke kraljici. V tekmi je zmaga slovenska Miss Margaret Okolish. Da smo Slovenci zmagali, gre seveda največ zaslug Mrs. Jennie Okolish, katere se je največ trudila pri prodaji tiketov in pa Vincent Lauterju, kateri je v glavnem skrbel za vse, kar se tiče Slovencev. Zahvala gre seveda tudi našim organizacijam in posameznim, posebno ženskam. Oficijalno naznanilo rezultata tekme in glasovnic Miss Barberton in kraljice proslave se je izvršilo v poslopiju Industrial Arts Gymnasium dne 30. junija, za katero priliko se je povabilo sem znanega Ben Bernie and his Lads orkester, da igra pri plesu, prirejenem na čast Miss Barberton. Ben Bernie je ob tej priliki naznanil po radio, kateri se je slišal po celi Ameriki, kdo izmed deklet je zmagal v tekmi. Takoj za tem se je tudi Miss Barberton zahvalila našim slovenskim organizacijam, materi in drugim, za pomoč v tekmi. Da so to slišali naši ljudje, pričajo brozjavke, v katerih se je častilo Miss Barberton. Glavni program proslave se je vršil v High School Stadium. Tam se je pet večerov zaporedoma predpostavljalo zgodovino našega mesta, pri kateri predstavi je sodelovalo nad 750

igralcev. Prva predstava se je vršila dne 1. julija. Ob tej priliki je privedel pred občinstvo Miss Barberton, naš Zvezni kongresnik Hon. Dow Harter, kateri je prišel nalašč za to iz Washingtona. Po nagovoru je ta predstavil Miss Barberton ter jo na to kronal za kraljico. V vrstah igralcev te proslave vidimo tudi precejšnje število tukaj rojenih naših otrok. Ob vsaki predstavi je prišla pred občinstvo kraljica v spremstvu in med vrsto zastav ter pozdravila občinstvo v imenu mesta Barbertona. Predstave so se pričele s prizorom Indijancev in njih glavarja Hopocan, kateri so tukaj bivali pred prihodom belega človeka. Njih tedanje življenje, tekme in boje. Zatem je bil prizor prihod prvih belih priseljencev. Prometna sredstva, ko se tukaj ni bilo železnice in se je ves promet vršil le potom kanala v čolnih in s konjako vprego in jezo. Kar se tiče verskega udeleževanja, je bilo predstavljano, kako je prvo versko življenje tukaj gojila Mrs. Ellen Runkle, od United Brethren sekte. Prvo versko opravilo tukaj kjer je se dalj Barberton, pa je opravil Rev. James Christophary, katoliški duhovnik. Prva sveta maša se je brala tukaj meseca novembra 1887 v poslopiju pok. John McNamara, v delu našega mesta, kateri se je takrat imenoval New Portage. Vprizorjal se je prihod prvega belega človeka v ta kraj. Za tem, kako je ustanovnik našega mesta Ohio Columbus Barber, začel ustanovljati mesto in trgovino, in po katerem se naše mesto dobilo ime. Za tem so se kazali nadaljni prizori do današnjega dne. Vsaka predstava je trajala okoli dve uri. Bilo je nekaj svečanega in veličastnega. V dnevi 2. in 3. julija popoldne, pa smo imeli Slovenci v Stadium, svoje posebne prireditve, pri katerih so nastopili: pevski zbor "Slavčki", pevski zbor "Javornik", pevski zbor slovenske cerkve Sv. Srca Jezusovega, posamezni igralci na godbene instrumente (mladina) in sicer: Agnes Troha, Julia Knaus, Louis in Jannet Ujcie, Anthony Troha, Eugene Grbec in Anthony Gradihar. Slovenci v narodnih nošah so proizvajali narodne plesse, pri katerih je igral na harmoniko Matt Usnik. Telovadna krožka (drill teams) od Slovencev ženske zveze, podružnica št. 6, in od društva Srce Marije št. 111, KSKJ. Prvo imenovani krožek je dobil prvo priznanje od strani sodnikov in sicer 97% perfektnosti, in drugo imenovani krožek pa 92% perfektnosti. Telovadni krožek od bratske organizacije Eagles pa je bil na tretjem mestu. V tekmi med otroci, v takozvani Kiddie Parade, pa je dobil prvo nagrado 8 letni deček Robert Okolish. Tako vidite smo bili mi Slovenci takorekoc prvi pri tej slovensosti. Dne 4. julija, na praznik neodvisnosti, se je vršila nad 3 milje dolga parada. Kraljica je seveda imela svoj poseben voz (float). Slovenci so imeli svojo godbo in sicer ono od sv. Lovrenca iz Clevelanda. V paradi sta korakala prej omenjena telovadna krožka, Slovenci v narodnih nošah, otroci v belih oblekah, kateri so s svojim napisom povedali, da bodo sodelovali pri stoletnici mesta, in drugi ne uniformirani. Da se pokažemo pri paradi da smo dobri državljani, smo imeli za to še druge

Dogodki

V vojaško službo
Cleveland, O. — Pretekli teden se je z drugimi vojaškimi novinci odpeljal tudi Lawrence P. Zupan, sin Mr. in Mrs. Ivan Zupanove družine, urednika "Glasila K. S. K. Jednote," da zadoši klicu domovine. Lawrence, ki je ravno dovršil tretji letnik trgovskega tečaja na Miami (Oxford) univerzi v Ohio, je že drugi sin Zupanove družine ki je v službi Strica Sama. Njegov brat Henry je pri inženirskem oddelku že nekaj mesecev in sicer v Fort Knox, Kentucky.

Smrt kosi
Universal, Pa. — Tukaj je nedavno umrl rojak Jakob Jelovčan, star nekaj nad 50 let. Doma je bil v Zetini, pod Blejškem, v fari Poljane nad Škofjo Loko. Mesece je bil bolan, nazadnje ga je smrt rešila nadaljnega trpljenja. Zapušča ženo, enega sina, dve hčeri in eno sestro.

Vile rojenice
Cleveland, O. — Prijazne vile rojenice so oni dan obiskale družino Mr. in Mrs. Anton Gubanc, Jr. in jim prinesle v dar zalo hčerko. — Srečni oče je sin Mr. in Mrs. Anton Gubanc, ki vodita modno trgovino na Waterloo Rd. — Prijatelji častitajo.

Nov grob v južnem Illinoisu
Lincoln, Ill. — Tukaj je dne 28. julija umrl rojak Frank Zupan, v starosti 58 let. Doma je bil v St. Rupertu na Dolenjskem in je prišel v Ameriko pred 35. leti. Zapušča ženo in dve hčeri, katerih ena živi v Chicagu. V Pennsilvaniji zapušča brata.

Dve novi bolnišnici
Cleveland, O. — Kakor naznanja državni zdravstveni odbor sta dobili diplome kot poklicni bolnišnici Kathryn Erjavec in Alice Marie Sbel. Prva iz Charity bolnišnice, druga iz St. John's bolnišnice. — Prijatelji častitajo vrlima Slovenkama.

Se en grob
Primrose, Pa. — V Southview je umrl rojak Vincent Peresutti, po domače Peršutnikov Vincel, v starosti 71 let. Doma je bil iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko na Gorenjskem. Zapušča ženo in pet odrastlih otrok.

Tetiva štoklja na obisku
Lorain, O. — Pri družini Mr. in Mrs. William Bresak so dobili hčerko prvorojenko. S tem je postala poznana Mrs. Frances Bresak, ki je glavna uradnica pri SDZ prvič stara mama. — Njej in mladim staršem častitamo! — X.

POSLUŠAJTE
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radiostudio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

PSICE UDARIJO

(265) (Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

AN INSTANT BEFORE THE VOLLEY WAS DISCHARGED, TARZAN DROPPED TO ONE KNEE. THE MISSILES SAILED OVER HIS HEAD.

THEN HIS RIGHT ARM SHUTTLED BETWEEN QUIVER AND BOW, WITH MACHINE-GUN RAPIDITY THREE ARROWS SLIT THROAT.

THREE OF THE SAVAGES FELL BEFORE THEY COULD RELOAD THEIR BOWS.

BUT THE FOURTH FIRED. THE ARROW SPED TRUE — AND STRUCK TARZAN!

V trenutku, ko so bile psice izstreljene, je Tarzan pokleknil na eno koleno. Psice so sicerle preko njegove glave.

Takoj nato je že njegova desna roka svigala od loka do tulca za psice kot strojnica — tri psice so rezale ožrače.

Trije divjaki so popadali na tla, predno so mogli pritegniti psice na lok.

Toda četrti je svojo sestrelil. Psica je sicerle skozi zrak — in zadela Tarzana!

KAKO JE PRIŠLO MED NEMČIJO IN RUSIJO DO SOVRAŽNOSTI?

Poročila, ki so povedala notranje skrivnosti nemških načrtov glede bojne ladije Bismarck in preje o Hessovem pobegu, so omenjala tudi, da je Rudolf Hess, predno je pobegnil na Skotsko obiskal urad nemškega zunanjega ministra in v tem uradu so pozneje odkrili in pronajšli, da so iz urada izginili važni dokumenti, v katerih so bili tudi osnutki na novo nameravanega dogovora z Rusijo, ki naj bi vseboval popolno vojaško zvezo z Rusijo. Ta novica je v Nemčiji silno razburila nazijske uradne kroge. Hess je moral dobiti papirje, ki so vsebovali načrt za dogovor z Rusijo ukrasti in jih odnesti seboj v Anglijo, da jih da najbrže Angležem. Te načrte so Nemci držali v veliki tajnosti. Kajti prezgodno odkritje teh načrtov bi znalo pokvariti ves namen, ki bi znalo predramiti Ruse in to bi znalo roditi potrebo za nemško napoved vojne proti Rusom.

Resnica je, da je baže kmalu po Hessovem begu angleški minister Churchill stopil v zvezo z ruskim poslanikom Maikom v Londonu. Kaj sta govorila razun nju nihče ne zna. Zna se pa sedaj iz tajnih poročil iz Nemčije, da je tisti omenjeni načrt vseboval sledeče zahteve do Sovjetske Rusije.

1. Rusija bi morala polovico svoje vojske prestaviti v Srednjo Azijo ter jo pripraviti za napad na Indijo.

2. Ostali del sovjetske vojske, razun desetih divizij, ki naj bi stale kot straža na meji, pa bi se morala umakniti najmanj 200 milj v notranjost Rusije.

3. Vse glavne ruske železnice z vzhodni Rusiji zlasti v Ukrajini bi se imele postaviti pod nemško kontrolo za časa vojne.

4. Vse baltičke ladjedelnice bi se morale oddati Nemcem za dobo petih let v najem.

5. Nemški veščaki od nemške vrhovne gospodarske komisije naj bi nadzorovali in vodili poljedelsko proizvodnjo, da bi imela Nemčija tako zagotovljeno potrebno sodelovanje od strani Rusov.

V zamenjavo za vse to bi Nemčija jamčila Rusiji njene sedanje meje (to je meje med njima pred sedanjim spopadom). Rusija pa bi morala sodelovati z Nemčijo v polni meri tudi vojaško. V Indiji naj bi Rusija dobila izhod na morje.

Ta novica je morala biti sporočena Maikyu v Londonu in ta jo je moral sporočiti Stalinu, ker v par dnevih so zavladaile v Moskvi in Berlinu čisto druge razmere. Druga politična sapa je začela pihati. In posledice so bile, da je 22. junija res izbruhnila vojska med Rusijo in Nemčijo. Hitler je na hitro roko spremenil svoj načrt za invazijo Anglije in svoje sile obrnil na enkrat proti Rusiji.

Zanimivo si je malo ogledati vzroke in razloge, radi katerih je prišlo do tako hitre spremembe.

Prvotno, to je še pred sedanjo vojno leta 1938 in 1939 se je pletla zveza proti komunistični Rusiji. Temu gibanju je načeloval Mussolini, španski Franko, nekateri Francozi, Madžari, itd. Vstopali so v takozvani protikomunistični blok proti Moskvi.

Drugi vzrok je imel tudi pri Hitlerju nekaj verski obzir, ker Hitler je začel uvajati nekako svojo lastno religijo. Predstavljal se je, da je on nekako božje orodje, ki naj vodi krusado proti brezbožništvu.

Tretji vzrok je bil tudi deloma, ker je na Hitlerjevo naredbi višja vojaška komanda v Nemčiji bila podrejena nazijski politični stranki, katera je postala absolutna gospodarica v deželi.

Vrhovna vojaška komanda je po zmagi na Balkanu spoznala, da tja do konca septembra tega leta ne bo pripravno za vojskovanje v Sredozemlju in Afriki.

Zato se je napad na angleško otočje odložil. To pa je dalo nemškim silam prostost za druge načrte. Medtem se je Stalin začel sumljivo obnašati, ker je najbrže slutil po vesteh iz Londona, da Hitler nekaj pripravlja proti njemu. Med tem so se tudi v nazijski stranki godile izredne reči. Hess je pobegnil. Goebbels, Himmler in Robbentrop so bili potisnjeni nekam v ozadje. Hitler pa je postal nekako povišan kot neoporekljiv vladar z zaupniki kot maršal Keitel, načelnik vrhovne komande, potem general Halder, načelnik generalnega štaba in maršal Goering.

Za hitro spremembo politične linije proti Rusiji je v veliki meri odgovoren Mussolini.

Odnosaji med Hitlerjem in Mussolinijem so se sicer precej spremenili od začetka vojne leta 1939. Najbolj pristranski odnosaji so vladali med njima leta 1938 v času znanega Monakovega dogodka. Takrat je imel Mussolini še veliko besedo. Takrat sta naredila načrte, kako si bosta razdelila Evropo. Naredila sta načrte glede francoskega imperija in še marsikaj drugega. Pozneje pa je prišlo med Hitlerjem in Mussolinijem tudi do preprirov, za katere pa takoj tedaj svet ni zvedel. Hitler se je Mussoliniju zameril, ko ga je obvestil v juliju leta 1939, v času krize med Nemčijo in Poljsko, da namerava skleniti z Rusijo prijateljski pakt. Mussolini je takoj po prejemu obvestila telefoniral Hitlerju, ter zahteval posvetovanje, predno napravi Hitler kak nadaljnji korak v tem oziru.

Hitler je pristal na to zahtevo in sestanek med njima se je vršil in železniški progi severno od Bolzano, ki se je vršil v največji tajnosti in podrobnosti se dolgo niso izdale. Zdaj se približno ve, kaj se je godilo na tistem sestanku.

Mussolini je nastopal jako neodvisno in je omenjal, da sicer ni njegova zadeva, če si želi Hitler navezati na svoj vrat mlinski kamen, ki ga bo potegnil na dno, je pa upravičen kot podpisnik protikomunističnega pakta, da poda svojo izjavo. Naglasil je, da je bilo že težavno spraviti italijansko ljudstvo v zvezo z Nemci. Ampak vsaka pogodba z Rusi, je pa že v naprej izključena. Fašizem je vendar zrastle kot potreba protikomunistične poteze. Sprava s tem sovražnikom bi izpodkopala temelje, na katerih stojita fašizem in naziizem. Zares, je povdaril, Hitler mora biti blazen, ko hoče to.

Hitler je baže mirno odgovoril Mussoliniju, da je on vse prej, kakor pa blazen. Povdarjal je, da Francija in Anglija iščeta zveze in pakt z Rusijo proti osišču. Mussolini je obljubil svojevo narodno razširjenje in povečanje Italije in Hitler je obljubil isto Nemcem. Ako se Anglija in Francija povežete z Rusijo, sta on in Mussolini izgubljeni. Zapadne velesile sicer niste še uspeli v tem, ker niste pri volji plačati cene, ki jo Stalin zahteva. On, Hitler, pa lahko doseže sporazum in pakt, s tem, če pristane na zahtevano ceno.

Mussolini je nato vprašal, kaj in kakšna je cena, ki jo zahteva Stalin? Ko mu je Hitler pojasnil, da Stalin zahteva Finsko, baltičke države in Besarabijo, da se jih prepusti ruskemu vplivu in delokrogu, ter dalje še vzhodni dal katoliške Poljske, se je Mussolini razhudil. Dopovedoval je, da je Italija sto odstotno katoliška dežela, tako so Španci, Madžari in drugi podpisniki protikomunističnega pakta v Evropi. Izjavil je, da rimska katoliška cerkev ne bi nikdar pristala na to, da bi se velik del Poljske odrezalo boljševikom.

(Dalje prih.)

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naročijo!

Na sliki so Miss Geraldine Anger, Miss Margaret Okolish in Ben Bernie. — Miss Margaret Okolish, ki je hčerka Mr. in Mrs. Anton Okolish-a iz Barbertona našega rojaka, je bila pri proslavi izvoljena za Kraljico Barbertona in jo slika kaže v trenutku, ko je bila za to slavnost slovesno kronana. — Slika iz prijaznosti posodil "Akron Beacon Journal". — (Glej dopis na 2. strani.)

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

POROČILO FRANCOSE NA RODNE BANKE

Vichy, Francija. — Francoska narodna banka je izdala te dni uradno finančno poročilo ali izkaz njenega stanja. Poročilo kaže, da ima banka nad 335, milijonov frankov več obilicij, kakor jih je imela ob začetku te vojne. Poročilo tudi omenja, da dosedaj stane Francijo nemška okupacija 117.665.000.000 frankov. Pred letom se je veljalo 100 frankov nekaj nad \$3, zdaj je \$2.18. Tako gre francosko bogastvo navzdol. Hitler ga bo temeljito izsesal.

GREEN BO ODLOŽIL PREDSEDNIŠTVO

Portland, Oregon. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, ki je nasledil pred dolgimi leti bivšega predsednika Samuela Gompersa, bo baže na prihodnji narodni konvenciji v oktobru podal resignacijo, pravi poročilo.

ŠTIRI UBITI, ŠTIRJI RANJE NI PRI POBEGU IZ JETNIŠNICE

McAlester, Okla. — Iz oklahomske državne jetnišnice so skušali pobegniti štirji kaznjenci. Upravitelj jetnišnice Dunn in Fentriss, sta ogledovala instalacijo nove telefonske opreme v zaporih. Jetniki so imeli prosto, ker je bila nedelja in so se sprehajali po dvorju jetnišnice, ki se nahaja v sredini zaporov. Kar na enkrat so štirji napadli omenjena delavca, ju zvezali in gnali proti izhodu. Tam so zahtevali od stražnikov na obzidju, da jim odpro vrata in vržejo dol

svoje puške, ali pa bodo pobili Dunna in Fentrissa. Da bi se kak uboj preprečil so stražniki ubogali in ukaz izvršili. Jetniki so nato pobrali, hitro planili v neki zraven stoječ avto in pobegnili. Niso pa mogli ven iz ozemlja jetnišnice, ker zunaj imajo prekope in ceste in pota vodijo preko mostov, katere so dvignili in pobeg z avtom je bil nemogoč. Zasledovalci so bili kmalu z njimi in so se spopadli. Pri streljanju so bili štirje ubiti, upravitelj jetnišnice in ječar in dva jetnika. Štirje pa so bili hudo ranjeni.

POMANJKANJE OLJA GROZI ANGLIJI

Vodilni krogi v Angliji so v skrbeh, da bo na Angielskem začelo primanjkovati olja in gasolina. Vojna letala porabijo zadnje mesece ogromne količine olja. Noč za nočjo se dviga na stotine in stotine bombnikov na daljne polete. Porabijo ga mnogo tanki in motorna vozila na raznih frontah in doma, kar naglo učinkuje na zalogo olja in gasolina na Angielskem.

SPOR MED ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI IN MEHIKO SE IZRAVNAVA

Med Združenimi državami in Mehiko stari spor, ki izvira iz državne zasege oljnih vrelcev in oljnih čistilnic v Mehiki, še danes ni poravnat. Pogajanja se nadaljujejo in upa se, da zastopniki obeh dežel pridejo do sporazuma. Oljne družbe Standard in Shell odklanjata ponudbo mehikanske vlade, ki se hoče z njima pogoditi na isti podlagi, kakor se je pogodila s Sinclair družbo. Obe družbe vstrajata, da

njihna vrednost v Mehiki je čisto drugega značaja, kakor Sinclair družbe. Zraven teh vprašanj so na dnevnem redu še druga vprašanja, kot vodna plovba na Rio Grande ter uvoz in izvoz žita in nekaterih drugih predmetov. Ker je v interesu Združenih držav, da se zlasti v teh vihar- nih časih izravna med deželami zapadne poloble vse sporne točke, je upati, da do popolne poravnave v vseh zadevah kmalu pride.

ANGLEŽI POSTAJAJO MOČNI V LETALSTVU

Poročila iz autentičnih krogov javljajo, da je Anglija glede števila in traniranja pilotov došla Nemčijo. Angležem mnogo pomaga to, da v Kanadi ameriški veščaki tranirajo angleške pilote v velikem številu. Zdaj je treba, da ameriška aeroplanska industrija dohiti še proizvodnjo letal in Angleži bodo kmalu pustili zadaj Nemce v zraku. Potem se le se bo prava tekma za Evropo pričela.

ZRAČNI KOR DOBIL NOVE BOMBNIKE

Zračni kor vojske Združenih držav je pravkar dobil prve nove bombnike A-24, kakor to poroča vojni department. Preliminarni poizkusi z bombniki kažejo, da bodo novi bombniki nadkrilili bombnike, ki jih uporabljajo zdaj druge dežele. Novi bombniki so izdelani po najbolj specialnih načinih in so se izkazali posebno točni pri ciljanju na premikajoče predmete in so izboljšani v vseh ozirih. Ti novi bombniki A-24 se bodo uporabljali za posebne napadalne namene.

JUŽNI SLOVANI PRED NOVIMI NALOGAMI

(Konec) To niso časi masčevanja, to niso časi, v katerih bi se morali Hrvatje ločiti od Srbov ali obratno, to niso časi, vredni majhnih in sitnih ljudi, ki govorijo in izjavljajo strašne in neodgovorne reči, ki nimajo nobene zveze z našo skupno zgodovino. Muke so že tako preveč strašne, ne da bi se naj še spuščalo v sitne politične kombinacije, ali prožilo vprašanje osebnih razpoloženj in strankarskih interesov. Narod krvavi in trpi. Mi moramo biti temu narodu bliže kakor kdajkoli poprej, ker ga s pomanjkanjem vzajemnosti bodrili v njegovih trpljenjih, da bi mu vsaj misel na bodočnost odvzela del današnjih nezaslišanih muk.

Poleg trpljenja našega naroda je še ena velika stvar, ki bi nas morala zediniti in pripraviti k sporazumljenju. To je odpor bratskega ruskega naroda. Mi vemo, da je reakcija v Jugoslaviji velika in silna. Vsi upori in vse vstaje kakor: Vsi četniški legendarni pokreti, ki so kakor v naših najslajnejših časih zasijali po naših gorah in gozdih, so rezultat odmeva, ki ga je imel v Srbiji, Črni gori, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in po Pavličevi Hrvaški sami ruski odpor.

Mi smo Slovani. Mi vsi i Srbi i Hrvatje i Slovenci. Mi nismo Gotje, kakor to pravi izdajalec in najetež Pavelić. Mi smo si v svesti dejstva, da se naša usoda snuje v usodi Rusije in ruskega naroda. Ruski odpor, ki preseneča svet, ki predstavlja najvišje, kar je Evropa doslej dala v odporu proti nacizmu, nam mora služiti za enega od mnogoštevilnih ciljev in primerov naše svobode. Jugoslovanska vlada

je takoj vzpostavila diplomatske odnose s Sovjetsko Rusijo in te je sprejela Moskva. Naš odnosaj je, kakor je rekel general g. Simović in zatem g. Ninčić, enak in skladen z odnosajem Velike Britanije in Amerike glede rusko-nemške vojne. Ta odnosaj je tudi toliko večji, kolikor je tudi naše krvi v tej krvi, ki se preliva na stelah in ravnih velike Rusije, kjer se vršijo poslednje strani tega zgodovinskega boja za svobodo človeka. Nemški naval na Jugoslavijo, na zadnjo trdnjavo Balkana, je bil uvod k napadu velike Rusije. Naš narod je padel v veri, da se bodo zanj maščevali vsi narodi, ki se borijo za pošteno in pravično stvar. Naš narod je danes srečen, da je poleg njega v prav isti borbi tudi Sovjetska Rusija.

Hrvatje, Srbi in Slovenci, ki ste na vseh delih zemeljske oble, predvsem pa oni doma, verujte, da je dan povračila jako blizu, mnogo bliže, nego si mislijo naši sovražniki, kakor je to rekel general Simović. V tem velikem in važnem pričakovanju usodnih rešitev morajo Amerikanci srbskega, slovenskega in hrvaškega pokolenja razumeti smisel velike borbe, ki se vodi, in po vseh svojih močeh težiti za sodelovanjem in edinstvom, ker je to edini način, na katerega bodo najbolje služili svoji stari in novi očetnjam. Zavedati se morajo, da ni bila usoda Jugoslavije nikdar tako identična z usodo Amerike, Anglije in Rusije kakor ravno v tem trenutku. Ta visoki smisel jim naj služi za kažipot v mraku ter jih drži skupaj. Kajti le tako, svesti si tega dejstva, bodo Hrvatje, Srbi in Slovenci izvedli eno največjih vlog v tej deželi kakor tudi v stari domovini.

R.

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega berila se nudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig, sezite po nji takoj, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nadvse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, **50c** stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se- **75c** danjo Zlato knjigo, obe za samo

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Največji kos aluminija, ki ga zdaj zbira utric Sam za narodno obrambo, je brez dvoma prišel iz New Yorka, kjer so darovali kar celi del nekakega mostu. Slika kaže, kako nalagajo ta kos na truck. Mali mož na desni je newyorški župan La Guardia.

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Ko bi bil opazoval to moj sluga Tim — o gorje! Jaz pa sem potrpel. Zakaj pa naj se hudujem nad gospodom Boltežarjem? Prišli smo tudi na čisto nov pogovor. Boltežar je odložil karte in rekel:

"Skat je pravzaprav res demokratična igra; kajti kralji v njej nimajo veliko govoriti."

"To je dobro pripomnjeno!" sem vljudo pristavil. Tudi nadučitelj je pograbil misel. Menil je:

"Potem bi asi morali biti veleposestniki; kajti največ štejejo."

S temi besedami se je hudo zameril Boltežarju; ta je bil namreč agrarec do dna duše.

"Seveda — seveda: že zopet poljedelstvo — če mu je le mogoče priti kje do živoga, čeprav samo s strupeno opazko! Da veleposestniki največ štejejo? Pač mislite denarja? To se vam zdi! Le povprašajte vendar, koliko štejejo lastniki premogokopov, gospodje tovarnarji, predvsem pa ljudje, potem boste vedeli, kdo so asi."

"Saj ste vendar vi povedali to primero," je odvrnil nadučitelj.

"Seveda, sedaj vam pa tudi povem, kdo so pobje, ki pobijejo vse, katerim nič ne more biti kos, čeprav vsi skupaj niso toliko vredni kakor najslabša desetica: to so gospodje državni poslanci in tisti, ki pisarijo po časopisih in ljudski govorniki in drugi širokoustneži."

"Ali mislite mene?" je vprašal nadučitelj ravnodušno.

"No, državni poslanec vi — hvala Bogu — niste, toda kot ljudski govornik ste že nastopili in v časopise ste — brez zamere začepili že marsikaj kozlovskega gnoja. Na primer ondan o cenah za krompir."

Nadučitelj je snel očali, jih obrisal s svojim žepnim robcem ter dejal:

"Kozlovskega gnoja ne moreš začepiti — to bi vendar morali vedeti, gospod nadzornik. To je čisto napačno povedano."

"Povedano tako ali tako! Kaj pa veste vi o cenah za krompir? Kaj veste vi, koliko dražje je pridelovanje krompirja, kakor pa rži? In koliko ga poginje? In dovoz do železnice! Prav nič ne veste — kakor jaz ničesar ne vem o vašem šolmaštrovanju."

"In vendar ste okrajni šolski nadzornik — torej moj predstojnik, po čigar vzgojeslovnih nalogah pravi pravzaprav jaz —"

"Čenče! Nikar ne govorite! Ali morem temu, kaj, če sem okrajni šolski nadzornik? Požvižgam se na to! Saj sem bil imenovan na višje povelje. Ali vas mogoče kaj motim? Ali vam tičim na vratu? Slabo mi že prihaja, če mi pošiljate v podpis tiste zlodejeve seznane in učne načrte. In vsako leto tista izkušnja v šoli. Tri ure sedi na takem polomanem stolu in poslušas deset zapovedi in naštevanko ter o bitki tu in tam! Hvala lepa!"

"Prosim, prosim — le po vseči!" sem pripomnil.

"Da," je rekel nadučitelj, "igrajmo dalje!"

"Ne!" je zagodrnjal nadzornik; "preveč ste mi razburili živce. Najprej moram malo na prosto."

Odšel je. Ko se je vrnil, se je jezil že med vrati:

"S tem nadzorništvo ste mi stopili prav na kurje oko. Samo skrb in pota ima človek. Sedaj na primer zopet s to novo učiteljico, ki pride v treh dneh. Po njo moram poslati na postajo, in po njene stvari. Da, kaj pa me briga ta učiteljica, pa njena potna košara in omara za obleko? Sporočeno mi je: občina mora po njo, predstojnik urada je odgovoren; in zapisano je še: šolski svet mora po njo, jaz kot nadzornik pa sem odgovoren; in še je zapisano: grajščina mora po njo, kar je zame eno in isto, kajti grajščina je patron — in na kom bo končno obvisela ta ženska, ta učiteljica s svojo potno košaro in omaro za obleko? Na meni!"

"To bo precejšnja teža," je rekel nadučitelj, "če obvisi vse na vas: učiteljica in košara in omara!"

"Kar posmehujte se! Vam je lahko. Vi ji pojdete samo do praga naproti in rečete: 'Bog naj blagoslovi vašo pot v šolo in iz nje!' ali kaj podobnega, nato pa boste zapeli z otroki; 'Pozdravljen dan, ko prišla si med nas, dideldum, dideldum, dideldum!' ali pa kaj podobnega. In konec! To je vse, kar morate storiti vi. Toda jaz! Na meni —"

"Obvisi!" se je vtaknil vmes nadučitelj.

"Saj tudi bo!" se je jezil Boltežar. "Že tri tedne se prekam z županom zaradi tega, kdo naj gre po njo. Trikrat sem bil pri njem, trikrat sem že moral preslišati prav robate; celo pritožbo sem že napisal na deželni svet, le odposlal je še nisem."

"Vse to bi si jaz mnogo olajšal," je rekel nadučitelj.

"Olajšal? Kako?"

"Jaz bi se ne razburjal najprej; kar enostavno bi se peljal po gospodično."

Grohot je zadonel po sobi.

"Verjamem! Verjamem! Vedno vse prevalete na garjščino — verjamem! Saj imajo dosti konj! Imajo dosti voz! Dosti ljudi! Verjamem! Da moramo sedaj voziti les in premog in odpeljati krompir, da pomlatili tudi še nismo, saj to nobene ga človeka nič ne briga. Saj lahko vse pustimo v nemar in se odpeljemo po učiteljico! Ali veste, kaj bom storil? Pod nos vam jo bom pokadil, vam in učiteljici in — in —"

"In potni košari ter omari!" je dostavil nadučitelj.

Gospod Boltežar je le krulil še, nato pa je vse utihnilo v sobi. Čez nekaj časa sem povprašal:

"Od kod pa pride nova učiteljica?"

Odgovoril mi je nadučitelj:

"Iz učiteljšča. To je njena prva služba. Je torej najbrž še čisto mlada. Piše se Erika Grubelnik."

"Kako?" je vprašal Boltežar.

"Erika Grubelnik."

"Smešno," je rekel.

Nato se je zasmejal.

"Erika! Če ji je Erika ime in če pride na kmeto, potem bo že prava!"

"No," je menil nadučitelj, "vse ženske ne morejo biti Vide, Zore ali pa Pavle."

"Toda za na kmete bolj primerno," je rekel Boltežar; "za na kmete bolj primerno!"

In zopet so obmolknili vsi in premišljevali o tem, kako je le mogoče, da je dekletu, ki pride v vas, ime Erika.

(Dalje prih.)

MEHIKA PROTI NAZIJEV IN KOMUNIZMU

Chicago, Ill. — Vrhovni svet Ameriške delavske federacije, ki zboruje v Drake hotelu je prejel včeraj od mehiškega predsednika Mangel Camacho izjavo, da Mehika je pripravljena, da zatre vsako nazijsko in komunistično gibanje v deželi in da bo stala trdno ob strani Zdr. držav v obrambi zapadne poloble.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

PRODAM

Dva flata židano hišo po 5 sob vsak flat. Basement in velika lota. Cena je samo \$4.500.00. Hiša se nahaja na severni strani mesta.

Lesena hiša s petimi sobami, z basementom, dve lote, na Hamlin in 27th cesta, se prodaja za svoto \$4.500.00.

Zidana hiša s šestimi stanovanji (6 flatov). Najemnina nosi \$200.00 na mesec. Cena samo \$7.000.00.

Za podrobnosti vprašajte pri:

ANTON JORDAN

Slovenski prodajalec hiš in zemljišč,
2622 So. Harding, ave.,
Chicago, Ill.
Tel. LAWndale 7182.

WEYGAND POVELIČUJE HITLERJA IN GA STAVLJA ZA ZGLED

"Overseas" novinarska poročevalska agentura javlja, da je general Weygand, ki poveljuje francoskih četam v severni Afriki te dni hvalil Hitlerja in ga stavljaj mladim francoskim rekrutom za zgled. Poročilo pravi, da je Weygand dejal: "Ako so Nemci v tej vojni zmagovali, niso zmagovali le radi orožja, ampak zato, ker so disciplinirani. Voden so bili po narodnem socializmu v veliko revolucijo in tu so Nemci izkazali navdušeno podporo svojemu velikemu voditelju. Ta mož, ni bil eden tistih, ki hodijo okrog z monaklem na očeh in gledajo nad drugimi, ampak eden tistih, ki je in pije s svojimi možmi in z njimi deli življenje." General Weygand je bil nekoč slavni francoski general, o katerega sposobnosti je govoril ves svet. Proti Nemcem se je slabo izkazal. Zdaj hvali Nemce in Hitlerja in s tem je ta slavni francoski general, dal sam sebi najslabše spravevalo. Zvestni Francozi mu naj svetujejo, da sleče vojaško suknjo, pa si naj privože nase kildjo. Ta mu bo bolje prijala.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Pisano polje

J. M. Trunk:

Iz Južne Amerike je vest, da se je dr. Natlačen, bančarske banovine, šel poklonit Mussoliniju. Baje je to storil na nasvet nekih slovenskih oportunistov. List "ogorčeno obsoja to početje, katero ponižuje Slovence v zunanjem svetu." Ne zanikam ponižanja, ako se je šel "pokloniti," kakor bi laški fašizem pozdravljal. Well, jaz bi ne bil prehitel pri obsodbi. Kak poklon je skoroda izključen. Kaj drugega je oportunizem, toraj korak, da se zabrani večje gorje, ko je polom že strašno gorje. V Južni Ameriki je lahko ogorčeno obsojati, ampak v Ljubljani utegne roba malo drugače izgledati. Ponos je na mestu, ampak z glavo skozi zid rine le kak omejenec, ako si hoče glavo razbiti. Komu naj hasne taka ogorčenost, ko je gorje splošno narodno, ne morda le strankarsko?

Dušan Šimović, predsednik sedanje legitimne vlada Jugoslavije, je po radiju v svojem govoru na Srbe, Hrvatine in Slovence iz Londona mirno in stvarno razložil, kako je prišlo do tako nepričakovane poloma. Tako je prav, ker klevete niso na mestu. Napake prejšnjih dveh vlad, Stojadinovičeve in Cvetkovičeve, so storile velike. Ni nobene pomoči, niti opravičbe, ako so delali napake tudi drugi, Angleži, Francozi ... skoroda vsi v Evropi, ko so Nemci mrzlično pripravljali, drugi pa vsi dremljali. Dejstva so tu, zagrešena dejstva, ampak Šimović je našel le ta dejstva, ni pa strupeno obsojal, dasi bi razlogov ne manjkalo. Slabega namena niti slabim diplomatom ali politikom ni lahko dokazati, in udari naj, kdor ima take dokaze. Skušali so ohraniti v borbi nevtralnost, niso se pa pripravili na morebitni napad. Kako naj bi se tudi pripravili, ko zgodovina dvajsetih let v Jugoslaviji zaznamuje le ogorčene medsebojne borbe, prav nič pa konstruktivnega dela? Moralo je tako priti, kakor je prišlo, kakor je prišlo pač tudi pri drugih. Proč s kritiko in klevetami, vsi pa za konstruktivno delo, ker vse še nikakor ni zamujeno, in marsikaj se je moralo izčistiti le skozi trnjevo in strašno pot poloma. Mnogim niti skupna polomija še ni povrnila pameti in razsodnosti. V podrobnostih so bile napake na vseh straneh, morda se tudi te po skupni nesreči malo poravnajo. Sklicevati se na kulturo je nesmiselno, ako gre za obstanek narodne bitnosti. Pri narodni smrti je vsaka kultura nemogoča.

Menda se preseli "blicanje" celo na polje — miru, ali po-

nudbe za mir. Iz Ankare so nekaj poročali, ker tam slišijo travo rasti. Zdaj pa je stvar omenil celo angleški zunanji minister, A. Eden. Kak minister ne govori tja v dan. Seve bi bil isti Hitler, ko bo publicist Ruse. Ker jih publicist, kakor pričakuje, lahko vsak dan, bo publicist z mirom, poudbo za mir. Angležem bi milostno pripustil njih imperij, še bolj milostno bi dal Francozom malo opipljeno Francijo nazaj, komu drugemu tudi še malo drobtin ... zase bi pridržal vse drugo, in vsaj v Evropi bi mu morali Angleži in Francozi pustiti proste roke.

Stvar nikakor ni tako malenkostna. Angleži imajo svoje muhe, Francozi jih imajo še več, ko je za nje zdaj vroče ... v Ameriki je vsak dan več prepira, ni ravno izključeno, da bi se Hitleru ne udali. Ako bi se, bi bila osoda Slovanov zapечатena, ker po porazu Rusije bi bil Hitler neomejen gospodar.

A. Eden je sicer zatrdil, da ne če biti ništa, pa ni izključeno. Nekaj bi bilo, ker Rusija še ni premagana, in se tam Hitleru še lahko spopakreda. Tudi to pa je na tehtnici. Ker se Rusi vsaj ustavljajo, je na Slovanih, kolikor je v danih razmerah mogoče, da storijo tudi tako mirovno blicanje nemogoče, ali ga vsaj zavirajo. Angležem in Francozom ni dosti zaupati. Ako je za Slované rešitev iz nemških krempljev mogoča, mora priti le po Rusiji, naj bo zdaj taka ali taka, in posredno po Rusiji po Slovanih samih. Sem mnenja, da bi le taka pristno slovska rešitev, ne angleška ali morda ameriška. Slovanom nekaj zalega. Preveč so se Slovani zanašali le na druge, dasi zanašanje ni nič napačnega, ako se drugi iskreni, in ne iščejo le svojih koristi. To stalšče je umljivo le zavednim Slovanom, drugim je španeka vas.

RIŽ JIH JE UBIL

Blizu Pijave (Italija) se je ponoči vdrl strop v neki kmetški hiši, ker je bilo na podstrešju nagradnega preveč riža. Strop je pokopal pod seboj štiri ljudi. Vse štiri so potegnili mrtve izpod ruševin.

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

Učite se angleščine
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**
Naročila sprejema
Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Stane tako malo — toliko pomeni

Automatično gretje vode s plinom

Ni vam treba hoditi po stopnicah v basement — voda je vedno topla!

Lepo in udobno je imeti vedno dosti tople vode za uporabo okrog doma, kadar jo rabite. Ni vam treba hoditi gori in dol po stopnicah ter kuriti, ampak samo obrnete pipo in imate toplo vodo. Ni treba skrbeti za toplo vodo, kadar imate za skopati otroke, kajti vedno se lahko zanesete na vas avtomatični "Gas Water Heater", da vam služi ponoči in no dnevu.

In cena? Čudili bi se kako malo stane. Ljudje, ki imajo to avtomatično plinsko gretje vode, vedo, da je ekonomično si omisliti toplo vodo na ta način. Zakaj ne pridete tudi vi k nam, da vam damo vsa potrebna pojasnila. Ustavite pri

VAŠEMU PLUMBERJU
V VAŠI BLIŽINI

This advertisement by the
Public Service Company of
Northern Illinois

Topla voda je vedno v pipi

Niž skrbi

Niž dela

KRASEN KRIŽ

kateri tvori pripravo, ki se rabi ob času predevanja bolnikov. Narejen je po novem praktičnem načinu iz takozvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagovljeno vodo, bat, prtič, žilke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krassen križ za obešiti na steno. Narejen je v lepi orebovi barvi. Križ je vlit iz lepe svetle medenine. Te križe so začeli izdelovati pred kratkem kot posebno noviteto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeku z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

SVOJI K SVOJIM!

Slovenec, slovenska družina in slovenska polje, naročite svoje tiskovine vedno le v slovenski tiskarni. — Naša tiskarna izdeluje vse tiskovine za posameznike, družina in druge, LENO in POCENI.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENE

1849 West Cermak Road,

Tel. Canal 5544 Chicago, Illinois